

Kraków, 18.04.2022

RECENZJA

rozprawy doktorskiej Pani Mgr inż. arch. Ewy Krzyżanowskiej-Walaszczyk
pt.: „*Przestrzenne uwarunkowania lokalizacji Pyzdr*”
wykonanej pod kierunkiem Prof. dr. hab. inż. arch. Teresy Bardzińskiej-Bonenberg
na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej

1. Podstawa opracowania

1.1. Uchwała Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyki Politechniki Poznańskiej i
zlecenie Dziekana Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej z dnia
17.02.2022

1.2. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym, oraz
o stopniach i tytule w zakresie sztuki, (Dz.U. z 2016 r. Poz. 882 i 1311), oraz
Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30.09.2016 r. w
sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w
przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym, oraz w postępowaniu o
nadanie tytułu profesora (Dz.U. z 2016 r. poz. 1586), oraz Ustawy z dnia 20 lipca
2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85).

1.3. Rozprawa doktorska w jednym wolumenie.

1.4. Inne dokumenty formalne.

2. Treść recenzji

Podjęty w rozprawie temat przestrzennych uwarunkowań lokalizacji i tym samym
rozwoju miasta Pyzdry jest bardzo ważny z wielu punktów widzenia. Pyzdry, położone w

województwie wielkopolskim niemal w połowie odległości pomiędzy piastowskim Gniezmem i „antycznym” Kaliszem, (*Calisia – Poloniae civitatum vetustissima*), lokowane w 1257 roku i w Polsce Piastowskiej należący do grupy 10 największych miast. Autorka podejmuje ten temat stawiając sobie za cel wyjaśnienie i zdefiniowanie uwarunkowań przestrzennych jako czynnika powstania miasta i jego rozwoju, rozumiejąc „przestrzenne uwarunkowania” jako metodyczne badania „uwarunkowań różnego typu” zmierzające do ich scalania, co niektórzy nazywają diachroniczną metodą badawczą opartą na analizie wszelkich zjawisk i procesów badanych interdyscyplinarnie z uwzględnieniem ich rozwoju, porządku czasowego, oraz wzajemnych zależności zachodzących między nimi. Użyty przez Autorkę skrót myślowy „przestrzenne uwarunkowania” może być niekiedy rozumiany zawężająco, z akcentowaniem wyłącznie trójwymiarowego charakteru przestrzeni definiowanej przez konkretyzację współrzędnych x , y i z , podczas gdy – a tak rozumiem przyjęte założenia rozprawy – przestrzeń jest w tym przypadku kategorią hermeneutyczną opisującą wielowymiarowe doświadczenia przestrzeni rozumiane jako związki człowieka z miejscem¹. Ten sposób interpretacji przestrzeni „*przede wszystkim zaś przestrzennego wymiaru ludzkiego doświadczenia, stanowiący dziś jeden z podstawowych problemów filozofii kultury, [który] od dłuższego czasu animuje przecież także fenomenologiczną refleksję*” wyjaśnia Zuzanna Dziuban w eseju „Hermeneutyczny wymiar doświadczenia przestrzeni”² odnosząc czytelnika do komentowanej pracy Buczyńskiej-Garewicz posługującej się Heideggerowskim słownikiem pojęć: *rzecz, człowiek w przestrzeni, metafora przestrzeni*.

I tu warto przypomnieć pioniera badań nad percepcją przestrzeni Rudolfa Arnheima³, który na pytanie czym jest przestrzeń? wyjaśnia: „*przestrzeń to niezależny byt, skończony bądź nie skończony*”, ale dalej dodaje, że jest to definicja wyjściowa mówiąca o formie bytu poprzedzającej pojawienie się w tej przestrzeni rzeczy ją zasiedlających – „*przedmiotów w niej istniejących*”. I wtedy dopiero możemy mówić o problemie percepcji tej przestrzeni, która to percepcja może zaistnieć „*tylko wtedy, kiedy mamy do czynienia z dającymi się postrzegać rzeczami*”. Co więcej, doświadczenie w percepcji przestrzeni powstaje „*jedynie dzięki wzajemnym relacjom zachodzącym pomiędzy przedmiotami*”⁴.

¹ H. Buczyńska-Garewicz, *Miejsca, strony, okolice. Przyczynek do fenomenologii przestrzeni*, Universitas, Kraków 2006

² Z. Dziuban, *Hermeneutyczny wymiar doświadczenia przestrzeni*, w: *Teksty Drugie*, Instytut Badań Literackich PAN z. 4 2007

³ R. Arnheim, *Dynamika formy architektonicznej*, Wydawnictwo Officyna s.c. Łódź 2016

⁴ A. Kadłuczka, *Muzealizacja przestrzeni publicznej jako forma obecności dziedzictwa kulturowego we współczesnym społeczeństwie*, w: *Budownictwo i Architektura* 17(1) (2018) s. 29–40, cytaty za: R. Arnheim, op. cit.

Hermeneutyczne doświadczenie przestrzeni jest doświadczeniem interdyscyplinarnym i taka metoda, nazwana przez Autorkę „*metodą scalania badań z wielu dziedzin nauki*” (s. 7) została założona w badaniach nad uwarunkowaniami przestrzennymi w powstaniu i rozwoju Pyzdr, co uważam, za w pełni prawidłową i adekwatną do celów badawczych metodę. Jej założenia przybliżyła Autorka w podrozdziale II.5 zwracając słusznie uwagę na osiągnięcia archeologii, która dostarcza wiarygodnych źródeł, pod warunkiem, że są one konfrontowane „krzyżowo” z innymi źródłami, ale z uwzględnieniem naukowego dystansu do współczesnego „rozumienia teraźniejszości” (P. Urbańczyk), co należy rozumieć jako owo interdyscyplinarne hermeneutyczne doświadczenie przestrzeni, i co przekładając na język dysertacji należy roznieć jako autorski postulat wykorzystania w badaniach jako „*szczególnego nośnika wieloaspektowych informacji w procesie badania zmian środowiska*” (s. 17).

Z pozycji recenzenta chciałbym zwrócić uwagę na sposób wykorzystania przez Autorkę map źródłowych w badaniach zmian środowiska trwających w czasie i oparcie się na modelu kartografii poznawczej (kognitywnej); Freitag, Muehrecke i inni, w którym potencjał informacyjny mapy jest wynikiem analizy trzech rodzajów rzeczywistości: fizycznej, twórcy mapy i jej użytkownika. Ten metodologiczny model badawczy zastosowany przez Panią Mgr inż. arch. Ewę Krzyżanowską-Walaszczyk uważam jako istotne dla osiągnięcia w pełni satysfakcjonujących końcowych rezultatów rozprawy i świadczące o dojrzałym warsztacie badawczym Kandydatki. Dzięki temu poprzez konfrontację i interpretację źródeł osiągnięto cel narysowania „*możliwie pełnego obrazu wiarygodnej wiedzy*” na temat „*poszczególnych okresów kształtowania się miasta i regionu pyzdrskiego w średniowieczu*” (s. 20).

Obszerna, ponad 250 stron licząca rozprawa skomponowana została w 12-stu rozdziałach merytorycznych, które tworzą czytelną, choć nieco rozbudowaną konstrukcję; rozdział IV spełnia kryteria klasycznego „stanu badań” podczas gdy rozdziały III i V do VIII są rozdziałami typowo analitycznymi, podczas gdy rozdziały IX do XII stanowią syntezę, zakończoną preliminariami badawczymi i wnioskami. Nie budzi zastrzeżeń zastosowana terminologia ogólna oparta na definicjach SJP jak i specjalistyczna z obszaru historii osadnictwa i urbanizacji w tym także polskiego prawodawstwa z zakresu ochrony zabytków i planowania przestrzennego.

Wyodrębniony przez recenzenta z autorskiej narracji rozdział IV przynosi bardzo interesująco ujęty stan badań nazwany „*Analiza – historia przekształceń Pyzdr w regionie w świetle zachowanych źródeł*”. Rozpoczyna się on ustaleniem kryteriów wyboru materiałów źródłowych, co jest szczególnie istotne wobec zasygnalizowanego hipotetycznego charakteru studiów nad początkami Pyzdr wobec szczupłości tych źródeł a co sprawia, że szczególnego

znaczenia dla uprawdopodobnienia hipotez nabierają metody kartograficznej analizy i rekonstrukcji krajobrazu historycznego. Autorka, wychodząc z dotychczasowych ustaleń badaczy osadnictwa wielkopolskiego: Wędzkiego, Tłoczka, Kalinowskiego, Zaniewskiej, Modzelewskiego czy Samsonowicza stawia metodologiczną propozycję konfrontacji źródeł nie tylko z okresu przed i lokacyjnego, ale także z późniejszych okresów, które uważa „*jako przydatne do badań nad tematem jako podstawa retrospekcji*” (s. 46). Myślę, że metoda retrospekcji stosowana dotąd głównie w naukach medycznych, a pozwalająca określić wartość danego parametru w przeszłości – zaproponowana tu przez Autorkę dysertacji – jest propozycją bardzo ciekawą i przyszłościową zwłaszcza wobec interdyscyplinarnego podejścia i ciągłego rozwoju badań kartograficznych.

Analiza podrozdziału IV.2. *Badania historii osadnictwa na przełomie XII/XIII wieku*, przekonuje o istotnej wartości dysertacji, zwłaszcza w kontekście nowych, przełomowych ustaleń nauki w kwestii roli Wielkopolski w dobie utrwalania struktur administracyjno-gospodarczych Polski Piastowskiej. Rozwijając badania Przemysława Urbańczyka Autorka widzi obszar Wielkopolski jako sprzyjający rozwojowi funkcji osadniczych, gdzie „*ustrój prawa książęcego wynikał z fundamentalnego poszanowania dziedzicznych praw do ziemi*” (s. 48), a monarchia piastowska, która „*monopolizowała sądownictwo, ale bez pomocniczej roli opoli nie mogłaby funkcjonować*” przekształcając je w system organizacji grodowej, która zastąpiona została przez kasztelanie (s. 49). Jak stwierdza Autorka właśnie badane przez nią Pыздры przejęły w toku tej zasadniczej reformy ustrojowej państwa funkcje sądowe i administracyjne znacznie starszego i rodowego dla dynastii Piastów Giecza, co zostało formalnie potwierdzone lokacją przeprowadzoną w 1257 roku, a więc równocześnie z lokacją Krakowa.

Zagadką jest lokalizacja grodu; Autorka w oparciu o analizę materiałów źródłowych jest przekonana o istnieniu takiego grodu w Pызdrach, ale dopuszcza hipotetyczne dwie jego lokalizacje: na płaskowyżu na szczycie najwyższego, stromego wzgórza w rozwidleniu Warty i jej dopływu rzeki Flis, którą to lokalizację uzasadnia topografia terenu, oraz w dolinie Warty, w miejscu lokalizacji kościółka św. Piotra i Pawła i przyległej osady rybackiej Rybitwy. O ile ta druga lokalizacja, choć stwarzająca atrakcyjne możliwości rozwojowe, to położone nisko tereny narażone były na wysokie wody powodziowe, a otwarty teren nie sprzyjał obronności, podczas gdy lokalizacja na płaskowyżu, której prawdopodobieństwo mogłyby potwierdzać odkryte relikty na zamku pызdrskim, wydaje się być bardziej uzasadniona. Ten wariant Autorka wspiera szczegółową analizą archeologii terenu miasta z zamkiem zastrzegając, że choć nie prowadzono tam metodycznych badań archeologicznych, to jednak tzw. prace ratownicze w ramach robót budowlanych przy nowych inwestycjach kubaturowych i modernizacji infrastruktury komunalnej kontrolowane w ramach nadzorów archeologicznych prowadzonych przez Muzeum Regionalne w Pызdrach, a później prowadzone na zamku badania naukowe Uniwersytetu Łódzkiego w latach 2007-2009 i 2012 pozwalają na wsparcie hipotez

znaleziskami archeologicznymi. Zespół prof. Leszka Kajzera (z A. Andrzejewskim i T. Olszackim) z UŁ udokumentował tamże w 2012 roku zachowane fragmentarycznie ślady wczesnośredniowiecznego grodu. Na jego pozostałościach, zgodnie z zasadą kontynuacji sprawdzonych lokalizacji obronnych powstał zamek średniowieczny o regularnym, prostokątnym kurtynowym zarysie z dwoma wieżami od strony północnej i zespołem domów zamkowych wewnątrz *castrum* rozbudowanym w dobie średniowiecznej.

Wyniki tych badań, skrupulatnie analizowanych przez Autorkę potwierdzają bogatą stratyografię Pyzdr i są elementem wieloaspektowych informacji, które w kontekście przeprowadzonych badań przebiegu zmian środowiskowych (ujętych w III rozdziale pt.: *Obecna sytuacja Pyzdr jako efekt zmian środowiska*) pozwalają na bardziej precyzyjną projekcję przedmiotu badań nie tylko na tło ogólne rozwijając naukę, ale mają także znaczenie praktyczne, stanowiąc bazę danych możliwą do wykorzystania w planowaniu kierunków rozwojowych miasta i regionu. Oba te wątki „aplikacyjne” należy uznać jako znaczne osiągnięcie badawcze zrealizowane w oparciu o nowoczesny warsztat naukowy Autorki dysertacji.

W pełni pozytywną ocenę dysertacji uzasadniają dwa kluczowe rozdziały rozprawy doktorskiej Pani Mgr inż. arch. Ewy Krzyżanowskiej-Walaszczyk: rozdział VI – *Analiza materiałów kartograficznych* i VIII – *Badania procesu lokalizowania i kolejnych lokacji Pyzdr*. Już wcześniej zwróciłem uwagę na anonsowaną z założeniami rozprawy metodę opartą na modelu kartografii kognitywnej, która w przypadku Pyzdr okazuje się być szczególnie przydatna z uwagi na szczupłość najstarszych źródeł i metodę retrospektywnej interpretacji map nowożytnych, która połączona z synchronizacją badanych zjawisk w czasie pozwala na odczytanie wielu informacji, które w tradycyjnej analizie pozostają niezauważone. Przydatność tej metody, a zarazem wykazanie umiejętności jej pełnego, profesjonalnego zastosowania Autorka udokumentowała na przykładzie mapy z 1829 roku *Plan Siedzib Miasta Pyzdr* Józefa Gaszyńskiego pozwalającej na ustalenie historycznego układu miasta w nakładce ze stratygraficznym „oleatem” opartym na współczesnej mapie ewidencyjnej przetworzonej cyfrowo i dodatkowo konfrontowanych z materiałem źródłowym – pisanym, kartograficznym i ikonograficznym.

Ponadto w rozdziale tym zawarta jest bogata analiza unikalnych map historycznych z I połowy XVI wieku oraz z XVIII i XVIII wieku na których widnieje nazwa Pyzdry. Wiele z tych map przedstawia także topografię terenu i kontekst przyrodniczo-osadniczy co Autorka analizuje i wykorzystuje w interpretacji tego wartościowego materiału źródłowego. Szczególną wartość naukową i poznawczą posiada podrozdział VI.7. *Analiza map historycznych*, w którym na wybranych przykładach przeprowadzono „retrospektywne badania sieci komunikacyjnej drogowej i wodnej oraz osadnictwa w dolinie środkowej Warty

w okolicach ujścia Proсны, z uszczegółowieniem potencjalnych korzyści dla lokalizowania tam Pyzdr we wczesnym średniowieczu” (s. 115 i dalsze). Spośród licznych wątków badawczych jakie Autorka ujęła w swej dysertacji, ten wątek uważam jako szczególnie wartościowy, zwłaszcza wobec pełnej zasadności wniosku Autorki o pilną konieczność przeprowadzenia prac archeologicznych na terenie wpisanym do rejestru zabytków bez czego racjonalne kierunki ochrony konserwatorskiej miasta Pyzdry jak i wyznaczanie trendów dalszego rozwoju będą trudne do realizacji. Pierwszy, ważny krok został zrobiony, bo dysertacja stanowi kompendium wiedzy na temat historycznego rozwoju przestrzennego Pyzdr i Ziemi Wielkopolskiej nie tylko w średniowieczu, ale także później, kiedy w czasach Potopu Szwedzkiego i rozbiorów nastąpiła stagnacja gospodarcza i upadek miast.

Interesującymi i wartościowymi w sensie naukowym są przeprowadzone badania etymologiczne i chronologiczne nazwy Pyzdry, co dowodzi archaiczności nazwy i jej związek z pradziejową topografią terenu pokrytego piaszczystymi wyniesieniami terenowymi – wydiami – ciągnącymi się wzdłuż bagiennej doliny środkowej Warty. +

Wreszcie rozdział VIII – *Badania procesu lokalizowania i kolejnych lokacji* Pyzdr jest obszernym sprawozdaniem procedury analitycznej i wyników badań nad Wielkopolską u progu polskiej państwowości i znaczenia Pyzdr w procesie urbanizacji w dobie piastowskiej szczególnie interesujący jako ujawniający mechanizmy i uwarunkowania tej urbanizacji. Jak istotny dla dalszego rozwoju miasta był wybór właściwej lokalizacji pod kątem topografii terenu, czynników przyrodniczych, sieci komunikacyjnej czy uwarunkowań gospodarczo-politycznych i możliwości obronnych, świadczyć mogą wcale nie rzadkie przypadki nieudanych lokacji miejskich, na który to problem zwrócił uwagę Mieczysław Brust⁵ (nie ujęty w bogatym zestawie bibliografii). Zapewne takie negatywne uwarunkowania nie wystąpiły w przypadku Pyzdr, o czym przekonuje wnikliwa analiza Autorki środowiska geograficznego pod kątem rzeźby terenu, zmian klimatycznych i przeobrażeń stosunków wodnych (ujawnione w źródłach liczne powodzie w dolinie Warty w XII i XIII wieku), co powodowało - jak zauważyła Autorka - przenoszenie osadnictwa na tereny wyżej położone. Istotnym czynnikiem w rozwoju miasta była także geologia terenu, jakość gleby i dostępne bogactwa naturalne.

Na tym tle rysuje się wyraźnie geneza Pyzdr i uwarunkowania rozwoju tego miasta, ale daje ten materiał także podstawy do szerszego spojrzenia na osadnictwo

⁵ M. Brust, *Nieudane lokacje miejskie, miasta zanikłe oraz skasowane ośrodki miejskie w dorzeczu środkowej Warty i dolnej Welny do początków XX wieku*, w: *Studia Legnicki* 2019, nr 18, s. 81-134

wczesnośredniowieczne V-X wieku („starsze”) i wczesnośredniowieczne X-XIII wieku („młodsze”). Tu warto podkreślić ciekawe uwagi dotyczące stopniowego zaniku Giecz w kontekście przejęcia określonych funkcji administracyjnych przez Pызdry, w procesie rozwijania struktury organizacji grodowej w której Pызdrom przypadła rola stolicy *Terra Pisdrenmsis*. Ten proces jest czytelnie ujawniony w dysertacji poprzez próbę rekonstrukcji szlaków komunikacyjnych, analizę przekształceń środowiskowych, warunków gospodarowania i obronności miejsca.

Na podstawie przeprowadzonych badań Pani Mgr inż. arch. Ewa Krzyżanowska-Walaszczyk ustala cztery zasadnicze okresy rozwoju Pызdr w dobie średniowiecza (używając tu chronologii ogólnoeuropejskiej): pierwszy - przemiany regionu pызdrskiego od czasów przedhistorycznych (ok. V wieku) do ok. połowy XIII wieku, drugi – od około połowy XIII wieku do lokacji w 1257 (Autorka ten drugi okres ujmuje w precyzyjnie zakreślone ramy lat 1253-1257, wiążąc datę 1253 z niejasnym źródłowo podziałem Wielkopolski na dwa księstwa, co zwykle bywało dłuższym, polityczno-dynastycznym procesem, tu sprowadzonym do zaledwie czteroletniego przedziału czasowego), trzeci – od lokacji Pызdr w 1257 roku do spalenia miasta przez Krzyżaków w 1331 roku i czwarty – od odbudowy Kazimierzowskiej do potwierdzenia przywileju lokacyjnego przez Władysława Jagiełłę w 1403 roku.

Można zauważyć, że odbudowa królestwa polskiego przez Kazimierza Wielkiego i dalekowzrocza polityka Władysława Jagiełły potwierdziły strategiczną lokalizację miasta Pызdry i jego walory przyrodnicze, komunikacyjne, gospodarcze, obronne oraz prawne i polityczne, które w dysertacji są równoznaczne z uwarunkowaniami przestrzennymi determinantami lokalizacji miasta. Jest to obraz naukowo przekonujący, oparty na zebranych obszernym materiale źródłowym i jego wnikliwej analizie, uwzględniający interdyscyplinarną debatę nad historycznym rozwojem przestrzennym Wielkopolski i może być uznany jako istotny wkład Autorki do nauki w zakresie rozwoju osadnictwa i urbanizacji Wielkopolski.

Treść wywodu dysertacji wspierają liczne tabele, mapy i ryciny, które podnoszą jej wartość merytoryczną i walor poznawczy oraz ułatwiają korzystanie z niej, ponadto bogata, wielowarstwowo ułożona bibliografia tematu, a także aneksy, które pozwalają w szerszym, praktycznym zakresie korzystać z zebranego tam materiału. Szczególnie przydatne także dla dalszych badań mogą okazać się załączone do aneksu mapy w zbiorach Pracowni Kartograficznej Biblioteki UAM w Poznaniu, AP w Poznaniu, Muzeum Polskiego w Rapperswil i udostępnione zbiory własne.

Pragnę zaznaczyć, że zawarte w recenzji uwagi rozszerzające nie mają charakteru krytycznego, są natomiast formą akcentowania merytorycznych kontrapunktów na ścieżce rozwijanej problematyki, które mogą być źródłem wątków równoległych lub pomocniczych.

3. Podsumowanie i wnioski końcowe

Recenzowana praca doktorska Pani Mgr inż. arch. Ewy Krzyżanowskiej-Walaszczyk pt.: „*Przestrzenne uwarunkowania lokalizacji Pyzdr*” wykonanej pod kierunkiem Prof. dr. hab. inż. arch. Teresy Bardzińskiej-Bonenberg na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej w ocenie recenzenta w pełni spełnia wszystkie kryteria merytoryczne i formalne stawiane pracom doktorskim. Pod względem naukowym dysertacja reprezentuje bardzo dobry poziom, a podjęta problematyka o istotnych walorach poznawczych może być uznana jako istotny wkład Kandydatki w rozwój dyscypliny architektura i urbanistyka w specjalności historia architektury i urbanistyki oraz ochrony zabytków.

Praca jest napisana językiem naukowym, zrozumiałym także dla szerszej grupy czytelniczej, stosuje poprawną terminologię w zgodzie z literaturą przedmiotu jak i aktami prawnymi dotyczącymi obszaru ochrony zabytków i planowania przestrzennego.

Recenzent nie dostrzegł w tekście istotnych potknięć lub uchybień stylistycznych, stwierdzając wartość i logikę narracji wspomaganą dobrze dobranym materiałem ilustracyjnym i jest dowodem dobrego opanowania przez Autorkę dysertacji warsztatu naukowego, dysponowania szeroką wiedzą teoretyczną i praktyczną, a sposób pozyskania materiału badawczego, jego analizy interpretacji i formułowania syntezy pozwala stwierdzić umiejętność samodzielnego prowadzenia przez nią pracy naukowo-badawczej.

Recenzent niniejszym stwierdza, że rozprawa doktorska Pani Mgr inż. arch. Ewy Krzyżanowskiej-Walaszczyk pt.: „*Przestrzenne uwarunkowania lokalizacji Pyzdr*” wykonana na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej spełnia wymogi Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* i zgodnie z wymogami art. 187. 1.

Tym samym recenzent uważa za w pełni uprawniony wniosek do Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej oparty na w pełni pozytywnej recenzji przedłożonej rozprawy doktorskiej j.w. i po stwierdzeniu spełnienia wymagań określonych w art. 186 ust. 1 pkt 5. Ustawy (j.w.) wnioskuje o dopuszczenie Pani Mgr inż. arch. Ewy Krzyżanowskiej-Walaszczyk do dalszych etapów procedury i publicznej obrony rozprawy doktorskiej.

Równocześnie mając na względzie wagę podjętej problematyki, stanowiącej istotny wkład w budowę wiedzy w zakresie rozwoju osadnictwa wczesnośredniowiecznego w Wielkopolsce, z zastosowaniem metody „*metodą scalania badań z wielu dziedzin nauki*” oraz skuteczne rozpoznanie uwarunkowań lokalizacji Pyzdr, co może być także wykorzystane w pracach planistycznych i projektowych – pozwalam sobie złożyć wniosek do Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej o wyróżnienie rozprawy.

Prof. dr hab. inż. arch. Andrzej Kadłuczka
Instytut Historii Architektury i Konserwacji Zabytków
Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej